

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:48

Tisdagen den 2 juli

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

Återrappport från Europeiska rådets möte den 2 juli 2019

Anf. 1 KADIR KASIRGA (S):

Vi har statsministern och delegationen med oss per telefon. Jag lämnar ordet till statsministern för återrapportering.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande och ledamöter! Europeiska rådet har under några dygn diskuterat frågan om toppositionerna, och vi har nu landat i ett beslut.

Det är två delar ni bör känna till. Jag måste be ledamöterna tänka på att en del av detta är känsligt eftersom inga formella beslut ännu har fattats utan det är fråga om en politisk uppgörelse.

Låt mig börja med det som faktiskt är beslutat. Charles Michel, premiärminister i Belgien, är utsedd att vara nästa ordförande i Europeiska rådet. Han efterträder alltså Donald Tusk.

Sedan är förslaget från Europeiska rådet till parlamentet om att till kommissionens ordförande utse Ursula von der Leyen, som är nuvarande försvarsminister i Tyskland.

Ett förslag till hög representant är Josep Borrell. Han är utrikesminister i Spanien just nu. Det är ett förslag. Man ska komma överens med den nya kommissionsordföranden om just höge representanten. Men det är rådets förslag, och det ligger i en stark uppgörelse.

Dessutom uttalade vi att när det gäller Europeiska centralbanken, som Europeiska rådet inte beslutar om nu utan är ett beslut för eurogruppen senare, skulle Christine Lagarde vara en bra kandidat för det uppdraget.

Med de namnen kan vi konstatera att av fem toppositioner är två kvinnor. Det är en framgång för oss. Det är första gången som Europeiska kommissionen skulle få en kvinnlig ordförande. Det är ett genombrott.

Det är i denna del jag vill att nämnden tänker på hur man behandlar informationen eftersom detta är sådant som ingår i en uppgörelse men där de formella besluten inte ligger hos Europeiska rådet. Vi kan inte besluta, men partigrupperna är överens.

Därutöver är tanken för Europaparlamentet att de första två och ett halvt åren av perioden ska Sergei Stanishev, socialdemokrat, inneha uppdraget som talman, och den andra halvan Manfred Weber. De skulle dela på ordförandeskapet.

Dessutom tillkommer vad gäller kommissionen ett antal vice ordförande. Där är tanken att Ursula Leyen, om hon väljs till kommissionens ordförande, tar upp diskussionen om att både Frans Timmermans och Margrethe Vestager, som båda har varit spetskandidater, skulle få uppdrag som vice ordförande i kommissionen. Just den delen med Europaparlamentet och vice ordförande är alltså en politisk uppgörelse. Det är ingenting som Europeiska rådet har beslutat. Därför önskar jag att frågan hanteras med försiktighet.

Jag har gått igenom det som vi har beslutat och kommit överens om.

Anf. 3 KADIR KASIRGA (S):

Tack, statsministern, för informationen och återrapporteringen!

Jag vill påminna nämnden om att informationen som vi har fått nu inte bör spridas, som statsministern nämnde.

Finns det frågor och kommentarer kring den information vi har fått från statsministern?

Anf. 4 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Det är en stor skillnad från det första förslaget. Vi fick höra att det var mer eller mindre klart med kommissionens ordförande och parlamentets ordförande. Jag vill bara höra lite grann vad som hände.

Anf. 5 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag hann inte skriva ned vad Borrell var tänkt som. Han var inte tänkt som vice ordförande i kommissionen vad jag förstår. Var han tänkt som den höge representanten?

Anf. 6 KADIR KASIRGA (S):

Ja, du har uppfattat rätt.

Anf. 7 PÅL JONSON (M):

Vi välkomnar att det är bra med jämn könsfördelning, och vi tycker att utfallet speglar fördragets intentioner och tar fasta på den största partigruppen för kommissionens ordförande.

Jag vill fråga statsministern om hans värdering av hur detta kommer att behandlas i parlamentet, framför allt i socialistgruppen, [ohörbart], hur förslaget kommer att tas emot.

Anf. 8 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Jag vänder mig först till Ilona Sztamari Waldau. Jag har inte uttryckt att det är klart. Vi hade långa besvärliga diskussioner, men det fanns inte något helt nytt förslag på bordet så sent som i morse. Vi hade inte fått majoritet för det förslag som lades fram vad gäller både Weber och Timmermans. Den modellen fanns det ett stort motstånd mot. Jag tror inte att jag har sagt att det var så gott som klart. Det vet vi i alla fall att det inte var.

Sedan vänder jag mig till Désirée Pethrus. Frågan om ordförande har jag redan besvarat. Det stämmer att Borrell blir höge representanten, och i och med det tillika vice ordförande.

Sedan var det Pål Jonsons frågor. Det är i morgon som parlamentet ska rösta om talmansfrågan. Det är lite svårt att säga. Det råder inget tvivel om att – jag ska inte säga rörligt, det är fel ord – det har varit oroligt i parlamentet. Det beror på att parlamentet överlag står upp för spetskandidatmodellen, och därmed menar man att det är viktigt att det är en spetskandidat som, i det här fallet, blir kommissionsordförande.

Men parlamentet har på lite olika sätt uttalat sig i frågan; först en del kraftigt mot Weber, sedan en annan del kraftigt mot Timmermans. Och det är klart att man inte kan både stå upp för spetskandidatsystemet och sedan vara emot de spetskandidater som ändå finns. Då måste Europeiska rådet ta ansvar och lägga fram förslag till en kandidat.

Det är lite svårt att svara på frågan. Det finns en viss oro – det råder inget tvivel om det – i parlamentet, men jag menar att de två institutionerna, Europeiska rådet och parlamentet, också måste samarbeta och tillsammans ta ansvar för att vi utser människor till ledande positioner. Vi har en inte helt oproblematisk situation i vår omvärld. Vi har ett brexit framför oss, en ny brittisk premiärminister, och det är lite oroligt på handelsområdet och även på några andra områden. Att i det läget dröja med utnämningarna och skapa oro i Europa vore inte bra. Därför har vi i Europeiska rådet ansträngt oss för att se till att vi så snabbt som möjligt kan leverera våra beslut. Det blir säkert många diskussioner, men nu är det det här förslaget som ligger på bordet.

Anf. 9 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tänker att om den här uppställningen gäller har jag inte någon avvikande mening eftersom EPP har kommissionsordförandeposten. Däremot förstår jag att statsministern vill ha ett ganska öppet mandat. Om alla grupperna kommer överens om en annan ordning så får vi gilla läget.

Utifrån det här förslaget tycker jag att det låter bra. Jag har förstått att det finns en del kritik mot förslaget om Stanishev. Jag har hört en del rykten att Stanishev skulle bytas ut av socialdemokraterna med anledning av hans ryska kopplingar, men jag vet inte om det stämmer.

I övrigt tycker jag att det låter som ett bra förslag, och jag kan stödja förslaget.

Anf. 10 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack för svaret! Det stämmer. Jag kanske uttryckte mig lite klumpigt. Jag menar att de posterna inte var föremål för så mycket diskussion utan man pratade om de andra.

Efter vad jag har förstått behöver statsministern inte något nytt mandat utan det här har Sverige sagt ja till. Det är mer av information, om jag har förstått det hela rätt.

Men jag vill ändå meddela att det här är ett förslag som Vänsterpartiet inte stöder.

Anf. 11 KADIR KASIRGA (S):

Jag vill påminna nämnden om att det här är en informationspunkt.

Anf. 12 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack, statsministern, för återrapporten!

Jag tänker utifrån det mandat du hade med dig blev det en bra konstellation där alla tre stora grupper har fått bra representation, lite grann utifrån vad man hade önskat även om det blev nya namn. Det lyckades också med könsfördelningen. Det är [ohörbart]. Jag hoppas att de föreslagna vice-namnen kommer med. Det skulle vara oerhört värdefullt.

Nu är tre grupper representerade. Jag har förstått att även de gröna har varit med i samtalen i förhandlingarna. Stöder även de förslaget?

Anf. 13 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Det är en återrapport. Mandatet fick jag i morse. Det är beslutat i Europeiska rådet, och Sverige har sagt ja.

Jag kan inte säga detaljer, Annika Qarlsson. De tre stora grupperna har varit direkt inblandade, men vi som sitter i Europeiska rådet har utsett koordinatörer. Vi har inte alla suttit och förhandlat eftersom det då inte blir mycket gjort, utan vi utser våra representanter. För socialdemokratiska gruppen har det varit Pedro Sánchez i första hand och även António Costa. Så har alla grupper gjort.

I vilken grad de har haft kontakter därutöver kan jag inte riktigt svara på, men jag vet att sådana kontakter har funnits. Det skulle förvåna mig om det inte finns någon sådan kontakt. Jag får faktiskt bli svaret skyldig där, Annika Qarlsson.

Anf. 14 KADIR KASIRGA (S):

Om det inte finns fler frågor eller kommentarer tackar jag statsministern för återrapporteringen och informationen om förhandlingarna och frågorna. Jag tackar också nämnden.

Tack för informationen, statsministern!

Anf. 15 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Tack så mycket!

Anf. 16 KADIR KASIRGA (S):

Mötet avslutas.

Innehållsförteckning

§ 1 Europeiska rådet

2018/19:48
02 juli

.....	1
Anf. 1 KADIR KASIRGA (S).....	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 KADIR KASIRGA (S).....	2
Anf. 4 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	2
Anf. 5 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	2
Anf. 6 KADIR KASIRGA (S).....	2
Anf. 7 PÅL JONSON (M).....	2
Anf. 8 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	2
Anf. 9 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 10 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	3
Anf. 11 KADIR KASIRGA (S).....	3
Anf. 12 ANNIKA QARLSSON (C).....	3
Anf. 13 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	4
Anf. 14 KADIR KASIRGA (S).....	4
Anf. 15 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	4
Anf. 16 KADIR KASIRGA (S).....	4